

Geleneksel El Sanatlarımız; TAHTA ve AĞAÇ İŞÇİLİĞİ

Geçmişten günümüze süregelen kültür mirasları arasında ağaç işçiliğinin önemi büyüktür. Türkler İslamiyet'ten önce Orta Asya'da ağacı kutsal saymış, bunu sanat yapıtlarında kullanmışlardır. Mimarimizde de önemli bir yeri olan ağaç işçiliğine ait örneklerin pek çoğu, maalesef zamanın tahribine karşı fazla dayanıklı olmadıklarından günümüze ulaşamamıştır.

Ağaç ve ahşap işçiliği

Anadolu'da özellikle Selçuklu Döneminde gelişmiştir. Selçuklu Beylikler Dönemi ağaç eserleri daha çok mihrap, cami kapısı, dolap kapakları gibi mimari elemanlar olup, gerçekten çok üstün işçilik göstermektedir.

Osmanlı Döneminde ise sadeliğin hakim olduğu ahşap işçiliğinin çeşitli teknikleri daha çok sehpa, kavukluk, yazı takımı, çekmece, sandık, kaşık, taht, rahle, Kuran muhafazası gibi kullanım eşyaları ile pencere, dolap kapağı, giriş, konsol, sütun başlığı, tavan, mihrap, minber (vaaz kürsüsü), sanduka gibi mimari öğelerde uygulanmıştır. Ağaç işçiliğinde ise en çok ceviz, elma, armut, sedir, abanoz ve gül ağacı kullanılmış; kakma, boyama, künde-kârî, kabartma-oyma, kafes gibi teknikler uygulanmıştır.

Baston (asa) yapımı

Bu teknikler günümüze Zonguldak, Bitlis-Ahlat, Gaziantep, Bursa, İstanbul-Beykoz ve Ordu illerinde halen devam eden baston yapıcılığı ile ulaşmıştır. Ülkemizde yüzyıllar boyunca kullanılan baston ve asa, XIX. yüzyılda yaygınlaşmıştır. İşçiliğinin yanı sıra ham maddesine göre değer kazanan bastonların sap kısımları gümüş, altın, kemik, sedef gibi

malzemelerden; gövde kısımları ise gül, kamış vb. ağaçlardan yapılmaktadır.

Müzik aletleri yapımı

Müzik aletleri yapımı eskiden beri devam eden bir sanattır. Bu aletler ağaçlardan, bitkilerden, hayvan bağırsaklarından, kıl, kemik ve boynuzlardan yararlanılarak yapılmakta ve ağaç işçiliğinin uygulama alanlarından biri olmaktadır.

Semercilik

Yük taşımak amacıyla binek hayvanlarının sırtına yerleştirilen semer ağaç, metal, saz, deri, dokuma gibi malzemelerden hazırlanmaktadır. Semeri bağlamak için kolan, kamış veya kaytan gibi sağlam şeritler kullanılmaktadır.

Kaşıkçılık

Kaşıkçılık, Anadolu'nun bazı yörelerinde günümüzde de sürdürülen el sanatlarından biridir. Özellikle Konya'da Selçuklular Döneminden bu yana sürdürülen tahta kaşık yapımı birçok ilimizde devam etmektedir. Tahta kaşık yapımında genellikle şimşir, meşe veya armut gibi ağaçlar kullanılmakta, yemek kaşıkları yanında süs ve oyun kaşıkları da yapılmaktadır. Zımpara ile temizlenen kaşıklar üzerine basılan çeşitli resimler, bezemeler ve yazılar boyanıp cilalanarak satışa sunulmaktadır.